

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
«ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»**

Педагогічний факультет

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПІДГОТОВКА МОЛОДІ ДО СІМЕЙНОГО ЖИТТЯ**

Освітня програма Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від “27” вересня 2023р.

м. Івано-Франківськ – 2023р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Опис дисципліни
3. Структура курсу
4. Система оцінювання курсу
5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу
6. Ресурсне забезпечення
7. Контактна інформація
8. Політика навчальної дисципліни

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Підготовка молоді до сімейного життя
Освітня програма	Соціальна робота
Спеціальність	231 Соціальна робота
Галузь знань	23 Соціальна робота
Освітній рівень	Бакалавр
Статус дисципліни	Вибіркова
Курс/семестр	4 / 7
Розподіл за видами занять та годинами навчання (якщо передбачені інші види, додати)	Лекції – 12 год. Семінарські заняття – 18 год. Самостійна робота – 60 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета: особистісний розвиток молоді, формування в них життєвої, соціальної, громадянської компетентностей з питань шлюбу, сім'ї та батьківства; підвищення цінності любові як базового почуття, що сприяє розбудові гармонійних сімейних (чоловічо-жіночих і дитячо-батьківських) стосунків.

Завдання:

- здійснити аналіз проблеми готовності молоді до сімейного життя в педагогічній теорії і практиці;
- розкрити сутність і зміст поняття „готовність до сімейного життя”;
- розкрити складові компоненти готовності молоді до сімейного життя;
- обґрунтувати основні принципи, методи й форми роботи соціального працівника з підготовки молоді до сімейного життя;
- навчити організовувати та проводити просвітницьку (виховну) роботу серед молоді в процесі різнобічної підготовки її до сімейного життя.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у соціальній сфері або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів соціальної роботи і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК-1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК-2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК-6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК-11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-12. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК-4. Здатність до аналізу соціально-психологічних явищ, процесів становлення, розвитку та соціалізації особистості, розвитку соціальної групи і громади.

СК-6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК-12. Здатність ініціювати соціальні зміни, спрямовані на піднесення соціального добробуту.

СК-13. Здатність до розробки та реалізації соціальних проектів і програм.

СК-18. Здатність до генерування нових ідей та креативності у професійній сфері.

СК-20. Здатність до сприяння підвищенню добробуту і соціального захисту осіб, здійснення соціальної допомоги та надання підтримки тим, хто перебуває у складних життєвих обставинах.

Програмні результати навчання

РН-3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід. **РН-5.** Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

РН-6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

РН-11. Використовувати методи профілактики для запобігання можливих відхилень у психічному розвитку, порушень поведінки, міжособистісних стосунків, для розв'язання конфліктів, попередження соціальних ризиків та складних життєвих обставин.

РН-21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

3. Структура курсу

№	Тема	Результати навчання	Завдання
---	------	---------------------	----------

1.	Підготовка молоді до сімейного життя як соціальнопсихологічна проблема	Знати сутність і зміст поняття «готовність молоді до сімейного життя». Охарактеризувати види готовності (Фізична і фізіологічна, соціальна готовність, етико-психологічна, сексуальна) молоді до сімейного життя. Знати напрями підготовки молоді до сімейного життя (юридично-правова, естетична, морально-психологічна, сексуально-інтимна, господарсько-економічна, педагогічна та ін.).	Опрацювати відповідні джерела. Розробити анкету на визначення рівня готовності до створення сім'ї
2.	Історичний огляд розвитку проблеми підготовки учнівської молоді до сімейного життя	Розуміти проблеми підготовки молоді до сімейного життя в кінці XIX на початку XX століття. Знати погляди П. Блонського, А. Макаренка, В.О. Сухомлинського на підготовку до сімейного життя. Аналізувати проблеми підготовки молоді до сімейного життя у 70-х роках XX ст.	Опрацювати відповідні джерела. Підготувати реферат тему: «Підготовка молоді до шлюбу і подружнього життя в історії зарубіжної педагогіки, психології і школи».

3.	Морально-психологічні аспекти дошлюбної поведінки молоді	Розуміти любов як найвище людське почуття. Знати види любові. Розрізняти поняття „кохання” і „закоханість”. Знати теорії вибору шлюбних партнерів, основні функції дошлюбного спілкування.	Опрацювати відповідні джерела. Написати есе на тему: Весілля як кульмінація взаємин нареченого і нареченої.
4.	Сексуально-інтимна підготовка молоді до створення сім'ї.	Знати сутність і зміст сексуально-інтимної підготовки молоді до сімейного життя. Розуміти складові сексуально-інтимної	Опрацювати відповідні джерела. Навести приклади розмов батьків із сином, дочкою про статеві взаєностосунки,
		підготовки молоді до сімейного життя (сексуальна просвіта, статеве виховання, сексуальна культура).	статевий розвиток дитини
5.	Соціально-правова підготовка молоді до створення сім'ї	Знати правові засади шлюбу та сім'ї, умови та порядок вступу в шлюб, права та обов'язки батьків та дітей.	Опрацювати відповідні джерела. Підготувати реферат на тему: «Культура інтимних відносин. Фізіологія сексуального життя.»
6.	Роль соціального працівника у підготовці молоді до сімейного життя	Знати основні принципи й методи роботи соціального працівника з підготовки молоді до сімейного життя.	Опрацювати відповідні джерела. Розробити проект моделі “Моя майбутня сім'я”.

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття	25
Самостійна робота	5
Індивідуальне заняття	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100

5. Оцінювання відповідно до графіку навчального процесу

Види навчальної роботи	Навчальні тижні																	Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	
Лекції	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	-
Семінарські заняття	☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐	5	☐	☐	☐	☐	☐	25
Самостійна робота	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	5	☐	5
Індивідуальні завдання	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	20	☐	☐	☐	20
Залік	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	50	50
Всього за тиждень	☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐	4	☐	5	☐	20	☐	5	50	100

6. Ресурсне забезпечення

Матеріально-технічне забезпечення	Мультимедіа, лабораторії, комп'ютери та інше
-----------------------------------	--

Література:

1. Wojciech Walat, Ivanna Kulyk *Kształowanie gotowości młodzieży do życia rodzinnego w pracach V.i. Kostiva Соціокультурологічні та психолого-педагогічні аспекти становлення особистості в сучасному суспільстві: тенденції і перспективи* : матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції пам'яті професора Володимира Костива, м. Івано-Франківськ, 23 грудня 2019 р. Івано-Франківськ : НАІР, 2019. С. 89-92
2. Кляпець О.Я., Ларіна Т.О. Підготовка молоді до подружнього життя: Методичні рекомендації. К.: Міленіум, 2009. 104 с.
3. Колбіна Л.А., Паскаль О.В. Підготовка студентської молоді до сімейного життя. Інноваційна педагогіка. 2021. Випуск 34. Том 2. С. 75-79.
4. Кравець В. П. Теорія і практика дошлюбної підготовки молоді. К.: Київська правда, 2000. 688 с.
5. Кулик І.В. Особливості педагогічної підготовки юнаків-старшокласників до виконання соціальних ролей чоловіка та батька. Науковий журнал *Освітній простір України ДВНЗ «Прикарп. нац. ун-ту ім. В. Стефаника»*. Вип. 5. 2015. С.98-103
6. Лісовець О.В. Роль молодіжних громадських організацій у підготовці молоді до сімейного життя. Вісник Чернігівського державного педагогічного університету. Серія: Педагогічні науки. Чернігів, 2009. №61. С. 95-100.
7. Маценко Л. М. Педагогіка сімейного виховання : підручник. Вид. 3-тє, доп., перероб. Київ : ЦП «Компринт», 2019. 376 с.
8. Психологія молоді : монографія / Мирослава Іванівна Мушкевич, Раїса Петрівна Федоренко, Тамара Іванівна Дучимінська, Людмила Іванівна Магдисюк. Луцьк : Вежа-Друк, 2018. 235 с.
9. Харган Г. Підготовка старшокласників до сімейного життя: тренінги / Г. Харган / [упоряд. В. Снігульська]. К.: Видавничча група «Шк. світ», 2015. С. 14-18.

7. Контактна інформація

Кафедра	Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи м. Івано-Франківськ, вул. Бандери, 1 каб. 802 тел. (0342) 57-00-05 kpspr@pnu.edu.ua
Викладач	Кулик Іванна Василівна
Контактна інформація викладача	+380677047023 ivanna.kulyk@pnu.edu.ua

8. Політика навчальної дисципліни Політика курсу базується на гуманістичній освітній парадигмі, суть якої полягає у повазі до особистості студента, у праві й можливості майбутнього фахівця самостійно обирати

спосіб засвоєння навчального матеріалу, використовувати нові методи, прийоми і засоби педагогічної діяльності; на навчанні у співробітництві, тобто спільній із викладачем діяльності.

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Кодекс честі ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» – Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі студентів ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Положення про запобігання академічному плагіату у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». – Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням:</p> <p>https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених студентом занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. стор. 4.). Ознайомитися з положенням можна за посиланням:</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>

Виконання завдань пізніше встановленого терміну	У разі виконання завдання студентом пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання - «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ
	«Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника » (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) стор. 4-5. Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час занять	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти» - ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативнідокументи/polozhenja/
Додаткові бали	Отримання додаткових балів за дисципліною можливе в разі виконання індивідуальних завдань, попередньо узгоджених з викладачем. Перелік індивідуальних завдань міститься у навчальній програмі до курсу. За рішенням кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи студентам, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) - https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/ Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus .
--------------------	---

Викладач

Кулик І.В.